

UBBERUP STENSTRØNING

Hans Guldager Christiansen
2011

Ubberup stenstrøning set fra øst ved Ubberup Højskole, 16. juni 2010.

Indledning

Mellem den 48 m høje Bøgebjerg og Ubberup Højskole, Kalundborg, ligger en stenstrøning, et stykke jord, som aldrig har været opdyrket, og hvor store sten ligger spredt, som de har ligget siden istiden.

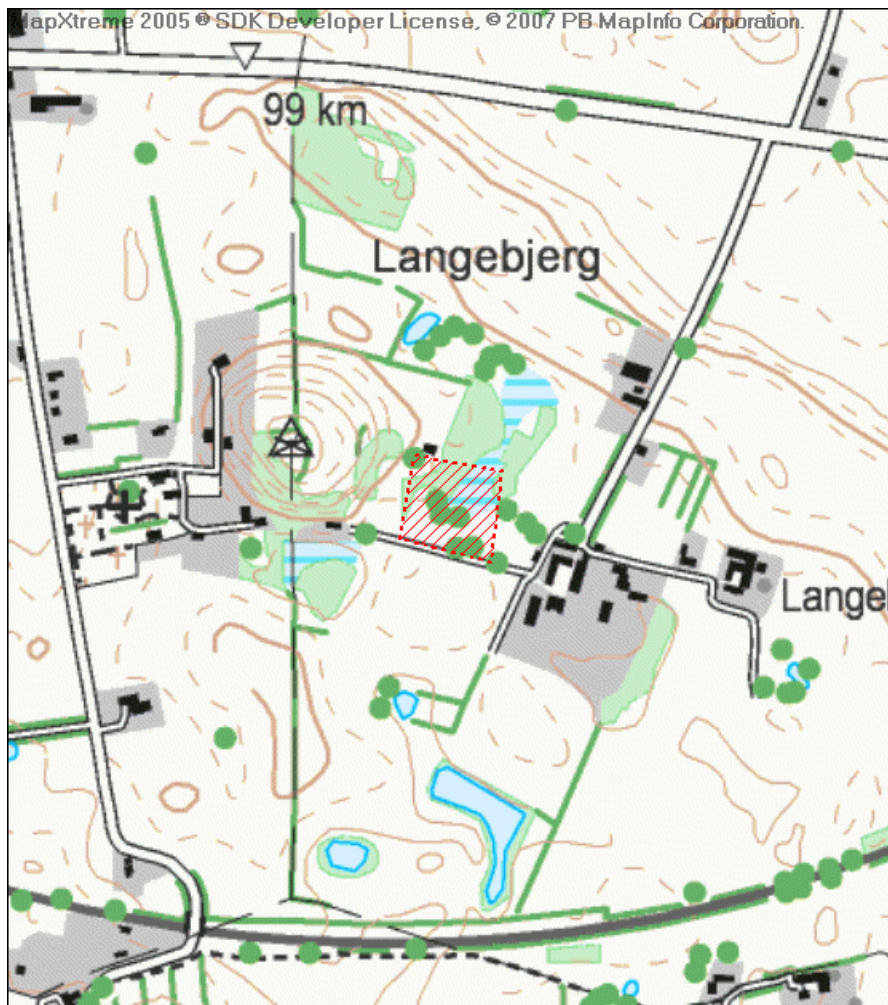
Dette knapt 2 tønder land store areal med eng og mose blev fredet i 1936. I fredningen står, at stenene ikke må fjernes, men at arealet gerne må græsses af kreaturer og heste. Jorden ejes af Ubberup Højskole.

Botanisk set er mosen interessant, og formålet med denne lille rapport er at beskrive områdets flora og at gøre opmærksom på, at det er vigtigt, at mose og eng fortsat afgræsses.

Beliggenhed

På kortet herunder¹ ses beliggenheden det fredede jordstykke. Man kommer lettest til området ved at parkere på Ubberup Højskoles P-plads og følge grusvejen mod vest. Herfra kan man gå mod nord og ud i mosen.

1 Kort fra www.dn.dk

Mosens flora

Mosen, eller kær, er rigt på arter og må botanisk set betegnes som et rigkær. Det er en type af vegetation, som ikke er så almindelig, og som på landsplan er gået voldsomt tilbage gennem hele det 20. århundrede. I EF-habitatdirektivets bilag I falder vegetationstypen ind under betegnelsen 7230 Rigkær

Mest iøjnefaldende er det, at der sidst i maj måned vokser to orkidéer i kær, nemlig Maj-Gøgeurt og Kødfarvet Gøgeurt. Begge arter findes i pæn mængde. Den store Maj-Gøgeurt er mest talrig, og i juni 2010 talte jeg i alt 102 stk. blomstrende eksemplarer. Maj-Gøgeurt er temmelig almindelig på Sjælland og anses for at være den almindeligste af eng-orkidéerne, skønt den har været i kraftig tilbagegang².

² Pedersen, H Æ og N Faurholdt 2010: Danmarks vilde orkidéer. - Gyldendal.

Maj-Gøgeurt i Ubberup Stenstrøning, juni 2010

Kødfarvet Gøgeurt er mere ualmindelig på Kalundborgegnen end Maj-Gøgeurt. Den anses dog stadig for at være temmelig almindelig på Sjælland, men har været i kraftig tilbagegang i takt med enge og kærers opdyrkning og tilgroning³. I juni 2010 talte jeg i alt 69 blomstrende Kødfarvet Gøgeurt i Ubberup-kæret. I 1990 optalte jeg i alt 89 blomstrende eksemplarer i kæret, så arten synes at være stabilt til stede i kæret.

3 Pedersen, H. Æ og N. Faurholdt 2010: Danmarks vilde orkidéer. - Gyldendal.

Kødfarvet Gøgeurt i Ubberup Stenstrøning juni 2010. Her i et lyst og et mørkt eksemplar.

Artsrigdommen er ganske stor i rigkær, og en samlet floraliste for de to besøg ses i bilag 1. Rigkær karakteriseres som en vegetation, der forekommer på fugtig til vandmættet og mere eller mindre kalkrig jordbund med fremsivende grundvand og en lav tilgængelighed af kvælstof og fosfor. De mest konstante arter er Kær-Tidsel, Alm. Star, Rød Svingel, fløjlsgræs og Kær-Snerre⁴, og alle arterne, på nær den sidst, findes da også i Ubberup. Karakteristiske arter for kær nævnes også af ⁴, se nederst på siden, og af disse findes i Ubberup Kær-Trehage og Sump-Snerre samt de mest specifikke Tvebo Baldrian og Hjertegræs, som også er mindre hyppige arter i Danmark.

Rigkær er også karakteriseret ved at være rige på mosser, hvilket også er tilfældet. Centralt findes tørvemosser, og der er også blad- og levermosser i mosen.

Floralisten på bilag 1 er næppe udtømmende. I 1990 fandt jeg også Dynd-Padderok og Kær-Svovlrod, og de kan let findes i kæret endnu, samt endnu andre kan være overset. Kæret er således rigt på arter, der er to orkideer i pænt antal, hele 8 forskellige slags starrer samt, som nævnt, adskillige karakteristiske arter.

4 Ejrnæs, R., Nygaard, B. & Fredshavn, J.R. 2009: Overdrev, enge og moser. Håndbog i naturtypernes karakteristik og udvikling samt forvaltningen af deres biodiversitet. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 76 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 727.
<http://www.dmu.dk/Pub/FR727.pdf>

Om græsning

Ubberup ejes af Ubberup Højskole, og engen og kæret forpagtes af Leif Jørgensen, Kalundborg. De sidste to år har der af forskellige årsager ikke været dyr på arealet, men Leif Jørgensen oplyser, at det er meningen, at området igen skal afgræsses af køer. Hvis arealet ikke afgræsses, vil det med tiden gro til med buske, træer og høje urter, og den fine flora vil forsvinde.

Floraliste fra kæret i Ubberup Stenstrøning

Floraliste fra 15-9-09 og 7-6-10

Ager-Tidsel
Alm. Brunelle
Alm. Hyld
Alm. Hønsetarm
Alm. Rapgræs
Alm. Star
Alm. Syre
Bidende Ranunkel
Blågrøn Kogleaks
Blågrøn Star
Bredbladet Mærke
Dunet Dueurt
Dværg-Star
Eng-Forglemmigej
Eng-Kabbeleje
Eng-Nellikerod
Eng-Rapgræs
Engriflet Hvidtjørn
Enskættet Sumpstrå
Fløjlgræs
Glanskapslet Siv
Gåse-Potentil
Hirse-Star
Hjertegræs
Hjortetrøst
Horse-Tidsel
Hunde-Rose
Høst-Borst
Håret Star
Jordbær-Kløver
Kamgræs
Kantet Perikon
Kattehale
Knold-Star (*Carex nigra* var. *recta*)
Knop-Siv
Knæbøjet Rævehale

Kransnålsalge
Kruset Tidsel
Kær-Padderok
Krybende Potentil
Kær-Dueurt
Kær-Ranunkel
Kær-Tidsel
Kær-Trehage
Kødfarvet Gøgeurt
Lancet-Vejbred
Lav Ranunkel
Lyse-Siv
Lodden Dueurt
Maj-Gøgeurt
Manna-Sødgræs
Mark-Frytle
Mælkebøtte sp.
Næb-Star
Rød Svingel
Smalbladet Kæruld
Stiv Star
Sump-Snerre
Svinemælk sp.
Sværtevæld
Sø-Kogleaks
Tagrør
Tigger-Ranunkel
Toradet Star
Tusindfryd
Tvebo Baldrian
Tykbladet Ærenpris
tørvemos sp.
Vand-Mynte